

Las Państwowe
DLA LASU, DLA LUDZI

LEKCJA nr 7
Szacowanie szkód łoświeckich
w poplonach.
Ćwiczenia z obliczenia szkody łoświeckiej
w poplonie.

Stan prawny na 30.09.2018 r.

www.losy.gov.pl

7.1. Kilka podstawowych informacji.

POPLON - DEFINICJA

Poplon to roślina uprawiana pomiędzy dwoma plonami głównymi, wykorzystywana jest na zbiory zielonej masy, siano, kiszonkę lub na przyoranie jako zielony nawóz.

2

Poplony można spasać, można zaorać jako nawóz zielony, można też wiosną zrobić z roślin ozimych kiszonki.

Rośliny jare zasiane jako poplon można pozostawić na zimę jako mulcz.

Udane poplony z roślin jarych, pozostawione do wiosny, zimą zamarzną i stworzą na powierzchni gleby swego rodzaju powłokę pierzynkę nazywaną mulczem.

Mulcz ogranicza parowanie a gleba pod nią jest wręcz pulchna i wilgotna. Można w nią wsiać wiosną, bez orki np. nasiona buraków cukrowych.

Osoby szacujące na podstawie oględzin ustalają rodzaj uprawy, stan i jakość uprawy, ważnej jest również aby znały przeznaczenia uprawy np. czy jest to uprawa przeznaczona na poplon.

RODZAJE POPLONÓW

W zależności od czasu w jakim został wysiany poplon mamy do czynienia z:
poplonem ozimym,
ścierniskowym,
wsiewką międzyplonową.

3

poplon ozimy – wysiewany jest jesienią po całkowitym zbiorze plonu głównego, zbierany (np. na kiszonkę) lub przeorany jest wiosną następnego roku. Poplon ozimy to np. rzepak, żyto.

poplon ścierniskowy – wysiewany jest w drugiej połowie lata zaraz po zbiorze wczesnego plonu głównego, zbierany jesienią np. rzepa ścierniskowa, peluszka, gorczyca biała.

wsiewki międzyplonowe (śródpłon) – wysiewane są na wiosnę wraz z plonem głównym, pozostając do jesieni tego samego roku np. saradela wsiana w żyto.

**Poplon - roślina uprawiana po plonie głównym,
jest uprawą i podlega przepisom dotyczącym szkód
łowieckich.**

4

Poplon jest uprawą, i daje „płód rolny” w postaci masy roślinnej.

Problemem przy szacowaniu szkód na poplonach może stać się przyjęcie wielkości plonu oraz ceny rynkowej

np. przy szacowaniu roślin na przyoranie (np. gorczycy) powinniśmy stosować **porównanie do innych zielonek** ponieważ nie ma cen rynkowych dla takiej zielonki.

7.2. Etapy procesu szacowania

- 1) Określenie powierzchni uszkodzonej
- 2) Określenie powierzchni zredukowanej

$$P_z = P_u \times \% \text{ zniszczenia}$$

gdzie:

P_z = powierzchnia zredukowana

P_u – powierzchnia uszkodzona

% zniszczenia - ustalony procent zniszczenia

Powierzchnia uszkodzona – jest to obszar, na którym stwierdzono ślady bytowania i żerowania zwierzyny.

Powierzchnia zredukowana – rozmiar szkody (iloczyn wielkości uszkodzonego obszaru uprawy i procentu jej zniszczenia).

3) Określenie wielkości plonu - masy zielonej

Dla wyliczenia masy zielonej poplonu wyznaczamy 4 próby na pow. 1 ha.

Próby wyznaczamy na powierzchni nieuszkodzonej.

Próby powinny być reprezentatywne dla danego poplonu.

Każda próba powinna mieć 1 m².

Z każdej próby pobieramy masę zieloną,

którą ważymy.

Wyliczenie powierzchni objętej pomiarem

$$1 \text{ m}^2 \times 4 \text{ pomiary} = 4 \text{ m}^2$$

$$1 \text{ ha tj. } 10\,000 \text{ m}^2 : 4 \text{ m}^2 = 2500$$

4) Ustalenie średniej masy zielonej jaka uległa zniszczeniu

$$\begin{array}{|c|} \hline \text{średnia masa} \\ \text{zielona na pow.} \\ \text{nieuszkodzonej} \\ \hline \end{array} - \begin{array}{|c|} \hline \text{średnia masa} \\ \text{zielona na pow.} \\ \text{uszkodzonej} \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|} \hline \text{średnia masa} \\ \text{zielona} \\ \text{zniszczona} \\ \hline \end{array}$$

7

Aby ustalić średnią masę zieloną jaka uległa zniszczeniu należy:
od średniej masy zielonej na powierzchni nieuszkodzonej odjąć średnią masę zieloną na powierzchni uszkodzonej.

5) Ustalenie procentu utraty masy zielonej tj. zniszczenia

$$\frac{\text{średnia masa zielona zniszczona}}{\text{średnia masa zielona na pow. nieuszkodzonej}} \times 100\% = \text{procent zniszczenia}$$

Aby ustalić procent utraty masy zielonej tj. procent zniszczenia należy:
podzielić średnią masę zieloną jaka uległa zniszczeniu przez średnią masę zieloną z pow.
nieuszkodzonej,
a uzyskany wynik należy pomnożyć przez 100 %

6) Ustalenie rozmiaru szkody

$$R_{sz} = P_z \times P$$

gdzie:

R_{sz} - rozmiar szkody

P_z - powierzchnia zredukowana

P - plon z 1 ha

Przeliczenia masy zielonej na obornik

PPoplony mogą dać 15 do 30 ton masy zielonej z 1 ha będącej znakomitym nawozem. Świeża masa przyoranych roślin może zastąpić ok. 8 do 20 t obornika. Dlatego też jeżeli **poplon był przeznaczony do zaorania** możemy przeliczyć masę zieloną **na obornik** (przy użyciu współczynnika od 0,53 do 0,67).

NNatomiast, aby wyliczyć wartość poplonu przeznaczonego na kiszonkę należy zastosować przeliczenie na jednostkę zbożową, uwzględniając jednocześnie ubytki w masie do 20% w zależności od jakości silosów.

Wyliczenia

10 tony masy zielonej x 0,60 = **6 ton obornika**

Przeliczamy masę zieloną na obornik, ponieważ nie ma skupu masy zielonej.

8) Ustalenie wysokości odszkodowania

$$W = R_{sz} \times C - K$$

gdzie:

W – wysokość odszkodowania

Rsz - rozmiar szkody

C - cena skupu danego artykułu rolnego, a w przypadku gdy nie jest prowadzony skup cena rynkowa z dnia ostatecznego szacowania szkody

K - koszty nieponiesione (zbioru, transportu, przechowywania)

7.3. Ćwiczenie z obliczenia szkody łowieckiej w poplonie

Przykładowe wyliczenie masy zielonej z pow. nieuszkodzonej

I pomiar – 2,0 kg masy zielonej

II pomiar – 2,3 kg masy zielonej

III pomiar – 2,2 kg masy zielonej

IV pomiar – 2,0 kg masy zielonej

Razem 8,5 kg masy zielonej

Oblicz średnią masę zieloną na 1 ha pow. nieuszkodzonej

12

Aby uzyskać masę zieloną z 1 hektara, należy sumę zebranej masy zielonej z 4 pomiarów (4m²) pomnożyć przez 2500.

Wielkość masy zielonej na 1 ha pow. nieuszkodzonej

8,5 kg x 2500 = 212 500 kg (21,25 t)

Przykładowe wyliczenie średniej masy zielonej na powierzchni uszkodzonej

I pomiar – 1,0 kg masy zielonej
II pomiar – 1,3 kg masy zielonej
III pomiar – 1,2 kg masy zielonej
IV pomiar – 1,0 kg masy zielonej
Razem 4,5 kg masy zielonej

Oblicz średnią masę zieloną na 1 ha pow. uszkodzonej

13

Wielkość masy zielonej na 1 ha pow. uszkodzonej

4,5 kg x 2500 = 112 500 kg (11,25 t)

OBLICZ

1. Średnią masę zieloną jaka uległa zniszczeniu.
2. Wylicz procent zniszczenia.
3. Ustal powierzchnię zredukowaną zakładając, że powierzchnia uszkodzona wynosi 1 ha.
4. Ustal rozmiar szkody.
5. Przelicz masę zieloną na obornik przyjmując współczynnik 0,6.
6. Ustal wysokość odszkodowania przyjmując, że 1 tona obornika kosztuje 70,00 zł a koszty nieponiesione wynoszą 0 zł.

14

Wyliczenia średniej masy zielonej jaka uległa zniszczeniu

$$8,5 \text{ kg} - 4,5 \text{ kg} = 4,0 \text{ kg}$$

Wyliczenia procentu zniszczenia

$$4,0 \text{ kg}$$

$$\text{-----} \times 100\% = 47,06 \%$$

$$8,5 \text{ kg}$$

Ustalenie powierzchni zredukowanej

$$P_z = 1 \text{ ha} \times 47,06\% = 0,4706 \text{ ha}$$

Ustalenie rozmiaru szkody

$$R_{sz} = 0,4706 \text{ ha} \times 21,25 \text{ t/ha} = 10 \text{ ton masy zielonej}$$

Przeliczenie masy zielonej na obornik

$$10 \text{ tony masy zielonej} \times 0,60 = \underline{\underline{6 \text{ ton obornika}}}$$

Ustalenie wysokości odszkodowania

$$\underline{W = 6 \text{ t} \times 70,00 \text{ zł/t} - 0 = 420,00 \text{ zł}}$$

Lasy Państwowe
DLA LASU, DLA LUDZI

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

www.losy.gov.pl

15